

HRVATSKA RIEČ

PREDPLOTA ZA ŠIBENIK DONAŠANJEM U KUĆU TE ZA AUSTRO-UGARSKU POŠTOM NA MJESEC K 125. ZA TROMJESEC K 375 POLUGODIŠNJE I GODIŠNJE RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO K 15 I POŠTARINA. — PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

JUTARNJI LIST
IZLAZI SRIEDOM, PETKOM I NEDJELJOM

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UREDNIČTVO I UPRAVA „HRVATSKE RIEČI“ NALAZE SE U „HRVATSKOJ TIŠKARI“ (Dr. KRSTELJ I DRUG.) — RUKOPISI NE VRAĆAJU SE — NEFRANKIRANA SE PISMA NE PRIMAJU.

OGLASI PO CIENIKU.

Poslovni broj. Pr. VI. 13/11

U ime Njegova Veličanstva Cara!

C. K. Okružni Sud u Šibeniku kao tiskovni rješavajući predlog c. k. Državnog Odvjetništva od 7/11 o. g. poslovi broj Ss. 13/12/21

S u d i

- I. U sadržaju ulomaka članka pod naslovom „Više nam je dodijalo“, izvršenom na prvom strani časopisa „Hrvatska Rieč“, objelodanjenja u Šibeniku dne 5 tek. tiskom tiskare pod odgovornim uredništvom Josipa Drezge, a baš
- a) od riječi „šutili“ do „gledaju“ (I. stupac).
- b) od riječi „ni pristanosi“ do „trpiti“ (I. stupac).
- c) od riječi „ne možemo“ do „sudebnoga“ (II. stupac).
- d) od riječi „nije li to“ do „stranke“ (II. stupac).
- e) od riječi „no neka“ do „boji stranke“ (II. stupac).
- f) od riječi „tko nam“ do „spomenutih“ (II. stupac).

osim toga u ulomku članka pod naslovom „Iz zemlje Čuka“ izvršenom na drugoj strani III. i IV. stupca istog časopisa, a baš od riječi „kod njih je“ do „ljude i priljke“ nazivajuju se skrajnosti prestupka predviđena u §. 300 k. z.

II. određuje se potvrda objavljene zapljene; III. proglašuje zabranu daljnjeg rasprostranjanja zapljenjenih ulomaka;

IV. određuje uništenje zapljenjenih primjereka i svih onih što bi se još moglo zapljeniti, te i rastavljanje dotičnog tiskovnog stoga i redovito objelodanje presude u Državnom listu.

Razlozi

Zapljenjenim ulomcima očit se namjerava poticati pučanstvo na mržnju i prezir protiv organa pravde odnosno njihova uredovna djelovanja i da očrni njihove uredovne odluke, u čemu se stiču skrajnosti prestupka predviđena u §. 300 k. z.

S toga je izrečena gornja osuda u smislu §§. 488, 489, 490, 493 Kp.

C. k. Okružni Sud u Šibeniku dne 7. Novem. 1911. GRAOVAC.

Interpelacija

u parlamentu bečkom u pogledu zapljene „Hrvatske Rieči“.

Zast. dr. Dulbić interperirajući dne 9 studenoga pročitao je u cjelosti zapljene stavke u broju od 5 studenoga „Hrvatske Rieči“. Mi ih ovdje donosimo, kako su bile pročitane u bečkom parlamentu.

Više nam je dodijalo i tražimo šta je naše.

Šutili smo

na razne kukavne osвете nad nedužnim ljudima, ali više nećemo. I upriet ćemo radi koristi naroda uprav u najglavnije ustanove prstom; u sud i školu, neka starešine pogledaju.

Ni pristanosi, ni korupcije, ni strančarstva, ni nepotizma, ni divlje surovosti, ni afarizma nećemo trpiti.

Nemožemo trpjeti da glavni organ vlasti i suda budu oružja strančaka, da se ljudima i sudskim ustanovama barata prama interesima ili hirima jedne ili druge stranke. Nećemo trpjeti, da upravu osobe, u prvom redu pozvane da kontroliraju pravdom postupanje podložnih organa, budu one koje dozvoljavaju takovo jednostrano shvaćanje dužnosti.

Bilo je već dosta ustrpljivosti s naše strane, kad nismo ni jednom rieču ni spomenuli te visoko položene osobe — koje bi radi svog delikatnog položaja morale biti uvijek neutralne — kada su minuli političkih izbora bile uzele pod okrilje jednu

stranku, bodrili pristaše na borbu i sokoli odveć varave nade onih fanatika. Premučali smo sve to u nadi, da ćemo se iz tih burnih vremena povratiti u normalne prilike, u nadi, da će sam izpadak borbe osvjetliti te visoke činovnike, ali, priznajemo, ta nas je nada izdala.

Nije naša namjera sada ozbiljnom kritikom žigosat samo djelovanje kojeg odveć djetinjastog sudca, koji radi svojeg neozbiljnog postupanja nije ni dostojan ozbiljne kritike; mi u radu nižih organa gledamo nastojanje i odobravanje starješina, njihovo — i sad u mirnim prilikama — nekorektno postupanje.

A što je ako ne nekorektno — slobodno čitateljski izabrat prikladniji izraz — kada se bez svakog razloga izključuje zakletog sudbenog vještaka iz vještva sudbenoga?

Nije li to zato, da se umieša i politika u kazneni posao, gdje samo o nemoralu može da bude govora? Pa kad bi i bila politika, zašto se onda vještvo povjerala liečniku izrazitom protivniku? Zašto se onda povjerala iztraga odveć neozbiljnom sudcu, ta kodjer političkom protivniku? Zašto se o tim oprezom, kojim se postupa prama našim ljudima, ne postupa i prama osobama protivne stranke?

no neka nitko ne bude mogao posumnjati, da se pravica dieli po boji stranke.

Tko nam može zabraniti, da

ustanemo i, dok nam se ne udovolji, da zahtievamo, te sud bude posve nepristran, izvan dosega nečistog strančarstva, vedar i pravedan, za zaštitu samog prava i pravice, nad svakom sumnjom?

Takovih sumnja treba da čim prije nestane i mi smo dužni uraditi sve moguće da osjećaju prava i pravde dademo dužnu zadovoljštinu. To korist naroda traži od nas.

Mi smo sjegurni da će oni do kojih je učiniti sve da sumnja u narodu ne bude, a tom svrhom smo ovo i pisali, spravi da svaku našu tvrdnju podkriepimo svjedočanstvima i činjenicam još mnogo težim od spomenutih.

zemlje Čuka.

Kod njih je obratno: pravdu prestavlja mršav nekakav stvar šiljaste bradiće, uprav veoma loš izradjena nakaza, razkolčanih očiju, otvorenih ustiju, pruzenih ruku, kao da bez prestanka hoće da jede i prima milostinju.

Ali vanjski oblici mogu da varaju, simboli su obično prema razvoju, dobi i razbilo mišljenju naroda. Uredba može biti dobra. I zbilja tko bi to po vanjšini znao? Dolaze, odlaze, smiju se, viču, drugi pače se tresu i plače. Malo ih razumijem što govore, jekim im je čudnovat i pred bielim čovjekom su veoma nepovjerljivi.

Bojli su u tom pogledu njihovi mandarina. Tako ja zovem poglavice njihovog ovog uređa, jer sam ih poznao da su svojeglavi, oholi, tupi i lieni kao i njihovi kinezi drugovi. A drž se kao mandarina. Pred starijim ili jačim ili bogatijim kleknu i zadovoljni su tek kad padnu pred njima u prah i kad se udostaje dotaknuti se rtom od čizme njihovih mandarinških čela.

Dakle približim se jednomu od mladih, za kojega mi rekoše da je mezinac poglavice uređa. On se naravno stao meni klanjati kao čovjeku više pasmine, a da bude zadovoljan radi poklona, po običaju njegovih starijih počastili ga rtom od čizme u nos. Vas je bio blažen i od veselja mu se bilistala suza u očima.

Sao mi je uzveličavati rad Samojeđa i Kurjaka i nazivati Čuka marvom. Vodio me po uređima. Hvalio mi je osobito poglavice. Uživao je kad mi je pripoviedao, kako njegov obermandarin dži i psuje, kako Čucima psuje sve što je njihovo vjeri i narodnosti svoje.

I uspjeli su na troškove zatvorenih i njihovim nastojanjem u ovoj eraskoj zgradi od jedne male maljušne živinice jednu debelu živinu punu sala, koju su uznici i posolili i osušili i napokon gospi mandarinški kući odneli.

I iz ove eraskie zgrade nos se kući svaki dan najljepše komad kruha, a iz vrta se uživa zelen, naravno u kućnom loncu.

... dođje u to jedan da traži mog Cicrona, tužec se da ga dugo čekao. Ovaj mu osorno odgovori, onaj u strahu plane i svrsio je u tamiću da još čeka. A sluga, koji je bio odmah zgrabio za vrat, kako sam doznao, imat će još odgovarati i biti će valjda batinan.

Ovaj mandarinov miljenac, neozbiljan, netošan, strastven, plitak, uživa glas da čini sve što mu se zapoviedi, ali svojoj zadaći nije dorasao.

U burnim godinama 1116 i 1171 i katedrala je morala mnogo trpjeti tako da je valjalo misliti, kako će se tome dokočiti i štete popraviti. Radnje su svakako započele oko 1180. godine, ali su radi nestašice novčanin sredstva slabo napredovale. Moguće, da se je kod tih popravaka upotrebio stari materijal nekadašnje crkve sv. Lovrenca, kao što i stari temelji, kako se to pokazalo 1909., kao se izmieniše temelji zvonika. Toliko katedrala kao i zvonik podignuti su bez novih temelja, na ostancima starih zidova.

Prvotni je plan bio sasvim jednostavan i prost. Kad se pak Trogir prvih godina XIII. stoljeća stao razvijati, osobito upadaše u oči ta jednostavnost, te se je mislilo na način, kako će se sagraditi nešto sjajnije, što bi odgovaralo i prilikama grada. Ali jer crkva bijaše veoma siromašna, prepusti biskupu Trogiru, rodom iz Firence, obično zastupstvo dohotke imanja Vitale (danas Tarse), da se uzmgne dovesti kraju gradnja stolne crkve. Godine 1213. bijaše radnja već dosta dobro napredovala. Čim je više raslo blagostanje Trogira, tim se više razvijalo bogastvo arhitektonskih formi na crkvi, koje dostiгоше svoj vrhunac u glavnim vratima katedrala. Ovo je renekdije poteklo iz ruku majstora Radovana, učenika glasovitog Guvine iz Spljeta.

U glavnome je crkva morala biti dovršena već godine 1251., pošto baš te godine povratil kaptol municipiju dohotke od san Vitale. Ali se oko stolne crkve još uvijek radilo. Tako se nalazi, da je papinski legat Gentile di Montefeltro godine 1308. uredio fabriceriju i označio dohotke za gradjevne poste. U ovom se stoljeću počelo raditi također i oko zvonika i kapele sv. Ivana Orsini. Dapače, sudeći po sačuvanim nam fragmentima, bijaše kapela dovršena između 1331. i 1348.

Do XV. stoljeća nemamo dalje osobitih vijesti o radnjama na crkvi. Samo se spominje, da su se dohodcima od Drida dovršile radnje na crkvi i na zvoniku. Kad je Trogir 1420. bio zauzet, bila je i katedrala znatno oštećena. Interesantni nam se pisani spomenik sačuvao, u kojem su nabrojene sve potrebite radnje za restauraciju crkve, kao što i ostale potrebite radnje. Pisac navadja cjelovito taj latinski napisani spomenik (24).

Na katedrali, zvoniku i kapeli sv. Ivana Orsini radilo se još u XVII. stoljeću; zapravo je zvonik bio dovršen u XIX. stoljeću, a godine se 1909. učvrstili i ojačali temelji.

U poglavju Kirchenbauten (26—27) spominje pisac najvažnije crkvene gradjevne spomenike. Na prvom mjestu stoji crkva sv. Giovanni Battista, koja je bila dovršena oko 1270. Sa crkvom je bio spojen, sve do godine 1282, i samostan Benedekti-

pa se u njemu i preko njega i njegov mandarin izvrgava ruglu i nepoštovanju.

Što je tu ako se strpa u tamiću neđužan? Ništa i kažu da je sjegurn svoga posla samo tko je bogat ili mandarina dužan ili spada njegovoj udružbi, sličnoj onoj koju on Talji zove mafijom. Kad se radi o članovima te udružbe sve je dopušteno.

Ovo ti pišem onako letimice. Drugi put ću obziraj, ali ne mogu a da ti više sada ne saobčim, da ja ipak, uza sve ove mane, do pravih Čuka počeh štogod držati. Opazio sam naime da svi Čuci bez iznimke preziru i Kurjake i Samojeđe uprav radi toga što im šalju i nameću gamad, kakovu ti opisah.

Na svaki način u civilnoj državi i među civilizovanim nebi se ovakvih čuvara pravde moglo naći, ni bi se moglo događati stvari o kojima tu ti još pisati. Vjerni, veoma je poučno putovati i de visu prosudivati ljude i prilike.

Makarska.

Izbor zastupnika grada Makarske i odgovor na utvaraško-dkemoratske laži.

IX.

Napadaji na neutralne činovnike.

I ako su riedke iznimke, ipak imade u Makarskoj nekoliko činovnika, koji se drže postrance pri ovamošnjim borbama. Čuvstvom su talijanski, pa je s toga shvatljivo i dosljedno njihovo držanje, što se ne miešaju u borbi između Hrvata. Ova njihova pohvalna neutralnost zazorna je ovamošnjim šarenjacim, jer oni misle, da svak mora za njima klpisati, i njihovu podtu i klevetničku rabotu odobravati. Jedan između tih riedkih činovnika jest kotarski sudac g. Gelineo, poznat zbog izuzetno dobrote i pravdnosti. I njega su napali, jer da je on tobože uplvisao na jednoga „njihovoga“ (!) pristašu, da ne glasuje. Laž je, da je dotičnik njihov pristaša, a poznato je, da je taj isti god. 1903 za Klarića glasovao.

Ako se je ove godine uztegao od glasovanja i nije za Klarića glasovao, to je jedino stoga, što su stanoviti strančari činovnici i neki žandar najvejerjatnije lažbom mu govorili i svacim ga zavaravali, a naobio pitanjem njegovog sina.

Gospodin Gelineo u to ga nije ulazio, a dotičnik sad žali, što nije i ove godine za Klarića glasovao, jer je upoznao šarenjačke u ralice. Kivni su na g. Gelinea, jer ne dozvoljavu da se sud povlači u strančake svrhe. Oni bi hotjeli da poznati strančari i nemirnjak kancelist Pekić zavladu sa sudom, i da se sud pretvori u demokratsko-utvaraško leglo.

Napadajući na g. Gelinea nisu mogli a da se ne oderu i na priz. sav. g. Obuljena, ali njega malo za to glava boli. I ostale neutralne činovnike grđili su i ružili, i čak im osobni bojkot navješivali, za to, što nisu glasovali. Pa da nije ovo nečuvana drozvitost!

Dva popa.

Bilo je kazano u nekim listovima, da su i popi glasovali za demokratskog-utvaraškog kandidata. Pošto je ovo obćenito rečeno, a nije bilo od nikog razjašnjeno, smatramo shodnim mi ovo razjasniti, jer nije pravo, da sumnja padne na neđužne zbog dvojice. U Makarskoj sve svjetovno i redovno sveštenstvo svrstano je u pravaškim redovima. Žalostnu iznimku čine samo dvojica: kateketa Ribičić i gradski župnik Biočić. Prvi je rodom iz Kašela, a ovaški zamstupnikom. Za njega su pravaškim radili, žrtvovali i stradali, a pogotovo Klarić. Poturica je gođi od Turčina, pa tako i Ribičić sad je jedan od najglavnijih pomagača svim podlim i paklenskim spletkama i rovanjenju protiv pravašima i pravaškoi stranci. Drugi je rodom iz Kašela, a ovamo je došao nakon poznatog sukoba što ga je imao sa svojim pravašnjim župljanima. Svi dosadašnji gradski župnici živili su u skladu i miru sa ogromnom većinom njihovih župljana, niti su ikad došli u sukob sa mnenjem i voljom te većine, izuzev sadašnjeg župnika. Ova dvojica su glasovali za demokratsko-utvaraškog kandidata. Juraković je potpisao poznati proglas zbog kojeg je bio suspendiran Blankini, a u Makarskoj dvojica popova nesmetano za njega glasuju. Oni su glasovali za demokratske-naprednjake i prigodom občinskih izbora, dapače doletili su sa dopusta da prkosno pokažu slobodu njihovog uvjerenja. Oni su nposredno pred glasovanjem i nakon glasovanja, na svoje užli čuli naj-bezobraznije poklike protiv sveštenstva. Oni su glasovali za one viečnike, koji napadaju sve one, što je najsvetije svakom kršćaninu i katoliku. Oni su i danas skutočnoše naprednjačko-demokratske bande u Makarskoj.

Koliko je političkih činovnika glasovalo za Jurakovića?

Kazali smo, da je šarenoj družbi glavno uporište bilo mjestna politička vlast, jer da se za nju nije onoliko aranžirao pop. Simonelli, šarenjaci ne bi se bili prikazali ni u občinskim ni u gradskim izborima. Za Jurakovića glasovalo je devet činovnika sa poglavarstva. Dakle jedna o-

Dalmacija u arhitekturi i plastici.

Dalmatien Architektur und Plastik. Gesamtansichten und Details mit einem reichillust. Texte vom Architekten Cirillo M. Iveković, k. k. Baurat. Wien, Verlag von Anton Schroll & Co. Svezak I. i II. Ciena Kr. 35 svaki svezak.

U sliedećem poglavju, kojemu je naslov: Hamerleung und Marksturm (20—21) pisac pripovieda u najglavnijim potezima, kako je došlo do Igradnje koje, poznate pod imenom Kamerleung. Pošto je Ladislav Napuljski bio u Zadru okrunjen za ugarsko-hrvatskog kralja, osvođenom ču njegovu podpunoj slabosti, odluču da u svakom slobodnom gradu Dalmacije podigne po jednu kulu. Najprije htjede da to pokuša u Spljetu. Medjutim se Trogirani u savezu sa Šibenitanima darom od 300 dukata oslobodiše od te nevojle.

All kad su Mlečani zauzeli grad, odlučuše odmah da u Trogiru podignu utvrđenu kulu. Pošto je bilo konačno riješeno pitanje nutarnje uprave grada, stade Loređano misliti, gdje je bilo najzgodnije mjesto za tu kulu. Jer se Loređano ne mogaše u mišnju složiti sa M. Mianjem i sa mjernikom Pinciano, sastade se 10 augusta 1420. komisija, kojoj bijaše da pretrese to pitanje. Prvog septembra bijaše viećanje dovršeno, a mjesto

naca, koji 1319. predje u posjed franjevacu. O ovom samostanu nema više tragova. Crkva je kasnije služila kao kapelica za biskupa, te je bila mostom spojena s njegovom palačom. Godine 1899. biše posjedi i dohodci ove crkve doznačeni spljetskom sjemeništu.

Svakako najznamenitija i najstarija crkva Trogira, to je crkva sv. Barbare, koja danas služi kao magazin jednome trgovcu. Počječe iz polovine X. stoljeća, te je po tome jedna od najstarijih crkava u romanskom stilu. Pisac spominje nadalje crkvu sv. Sebastijana, koju je godine 1467. bio podignuo biskup Furione kao zavjet protiv kuge. Danas je tu namješten gradski dobnik. Nadalje spominje pisac crkvu santa Maria di Piazza, koja je u svoje vrijeme služila kao krstonica, pak je u XIX. stoljeću bila sasvim demolirana.

Od ostalih većih ili manjih crkava, koje bi bile od kakove važnosti za svojih arhitektonskih motiva, navadja pisac onu sv. Nikole, koja je bila sagradjena 1598. Uz nju se nalazi samostan Benediktinjski. Spomena je vriedna i crkva s. Spirito, koja je izgorjela 1908., pak je zatim bila sasvim porušena. Kao osobitu znamenitu crkvu gradnju spominje pisac sv. Dominika sa dotičnim samostanom.

(Svršit će se).

smi na od svih koji su za njega glasovali. Ova sama činjenica najbolje podkriepuje naše tvrdnje. Mi ne ničem političkim činovnicima pravo da glasuju, ali ne smije biti dozvoljeno, da se politička vlast upotrebljava na takav očit način u korist jedne stranke protiv druge, kao što se događa u Makarskoj. Opetujemo, za Jurakovića glasovali su činovnici talijanski, Nijemci, Česi i Poljaci. Dakle najraznolikije narodnosti. Između njih imade katolika, pravoslavnih i židova, liberalaca, antiklerikalca i jedan koji se očituje... klerikalcem. Samo zapovjed mogla je izvesti ovakov konglomerat birača, usljed koje najšareniji elementi složno su glasovali protiv pravaškog kandidata. Skrajno je ipak vrijeme da se ovakvim stvarima na kraj stane, jer ovo, što se događa, ponizuje ugled same vlasti.

Zaplijenjeno.

Zaglavak.

Opisujući izbor zastupnika grada Makarske, mi smo istodobno podali i blisku sliku naših žalostnih prilika. Mi smo za sve izneli dokaze i činjenice, a naši protivnici nek slobodno i dalje lažu, klevetu i izmišljaju. Izbor je grada Makarske još jednom dokazao, da zastupnički mandat pripada po pravu stranci prava, jer je Makarska pravaška. Da se je pak pravdom i nepristrano postupalo, stranka prava imala bi ne pet glasova većine, već pedeset, kako se je izrazila osoba visoko položena, kojoj su od davna poznate prilike Makarske, a koja je i danas ne prijateljski razpoložena prema nama. Što pak raznose šarenjaci, da je g. Smirić pohvalio i obodio Simonella, nakon što je ovdje bio, u to mi ne vjerujemo, jer kad bi smo u te glasine vjerovali, morali bismo slabo mnijenje imati o gosp. Smiriću. Nu kad bi i to bilo, to nas ne bi ništa smelo ni zapriječilo u daljnjoj uztrajnoj našoj borbi protiv šarenjačtu i njegovim pomagačim. Pravaška borba u Makarskoj nije nikakova mjestna ili osobna borba, već je ovo borba čistog hrvatstva protiv šarenjačtu. I baš stoga simpatije i zanimanje svih čestitih Hrvata dijelom domovine bili su i jesu nama u prilog. Brojni brozovini i pismeni pozdravi, koje posebno objelodanjujemo, najbolje svjedoče solidarnost pravih otačbenika sa našom borbom. Naša međusobna solidarnost nama je najbolja utjeha i bodrenje pri daljnjem našem radu a pod uzvišenim geslom: Bog i Hrvati!

U toj borbi mi ćemo nepokolebivo ustrajati sve dotle, dok se šarenjačtu podupuno ne iztriebi, što ovime svakome javno dovikuju.

Makarski Pravaši.

Osvete kod otkupa duhana.

Pred samih petnaest dana upozorimo mjerodavne faktore na tužbe koje dolaze iz neretvanskih i vrgorskih krajeva, gdje se pristašama naše stranke otvoreno prieti svakovrsnim šikanacijama pri otkupu duhana. Rekosmo onda: Pri otkupu duhana nismo biti mučenja naroda, nismo biti svojevoljnog nanešenja štete tečaju, nismo biti zastrašivanja, protuzakonitosti i t. d.

Tek je otkup duhana počeo, a nama već sa raznih strana dolaze svakojake tužbe o postupku vladinih organa. U Metkoviću činovnici ocjenjuju duhan veoma slab. Duhan iste boje, iste veličine i zdravlja stavlja se u razne razrede i prema tome se plaća. U narodu je radi ovakvog postupka silno nezadovoljstvo. U ovom

najgore prolaze naši seljaci iz Vidonja. Godina je i onako slaba, težak poglavio svu nadu u duhan, a sada kad vodi da mu se nepravedno ocjenjuje i jado na plać, tumači to izbornom osvetom i boji se još gorih. Ivan Volinka, upravitelj režije duhana, koji je svoje pomagače Galica, Vuškicu Stipu i Repesu za vrijeme izlaska puštao agitirati po selima protiv pravaškog kandidata a za demokrate, ovo dana, kada je primao radnike i radnice u vagu na rad, primao je samo svoje sumišljenike. Nijedna predjašnja radnica, o kojoj su Volinka i Galić posumnjali da se je potužila na njihov pašaluk u obće a na Galićevo postupanje napose, nije primljena u vagu. Primljena su djeca njihovih pristaša i hercegovke, a naši su otjerani kući. Koja radnica ne dopušta Galiću da čini s njom što hoće, koja neće da služi ženi upraviteljevoj a da ju ova nazivlje svakim bezstidnim rečtinama i da joj prolama bogove, ta u vagu ne može.

U Vrgorcu jednaka bezakonja. Izpušnjaju se prijetnje prigodom zadnjih izbora za carevinsko vijeće, da će pristaše stranke prava pri vaganju duhana upamtiti, za koja su glasovali. U ovoj nedostojnoj radbi izlizu se kontrolor Prausek, propali financijski komesar Pušić i poglavarstveni povjerenik Matavulj. Pušić sa nadglednikom Jozom Markotičem, zagrižljivim demokratom, određuje kakova ima duhanu biti cijena. Poglavarstveni povjerenik Matavulj drži red i mir derući se i prietići kaznama našim ljudima, samo ako je gojitelj rekao: „Gospodine procjenitelju, nije pravo da mi se ovakav trud plaća tako slabo.“ Ne samo to, ma g. Matavulj zna i pritisak pravili na procjenitelje govoreći, da je duhan slab, vrlo slab, nevaljan, malenog lista itd. Neki su uzorci poslani u Beč, ali narod sumnja, da li su u Beč stigli pravi uzorci, jer se ne nose odmah na poštu čim se zapečate nego ostaju u kancelariji dva tri dana, da se može s njima raditi što god se hoće, budući uredovni pečat u rukama istih ljudi. Sve ove tužbe stavljene su do znanja upravitelju Staindelu, ali on samo slegne ramenima, nasmije se i ode.

Mi smo upozorili starije vlasti na ove okolnosti i pozvali ih da posao otkupa duhana povjere drugim, neosvetljivim ljudima. Kako vidimo, naš glas bio je glas vapjućeg u pustinji. Starije dakle vlasti preuzimaju na se odgovornost za postupak podčinjenih organa, a mi ćemo im već pružiti prilike da taj postupak opravdaju.

Iz hrvatskih zemalja.

Izborni pokret u Banovini.

Nakon razpusta sabora ima se u roku od tri mjeseca sastati novi sabor. Prama tome vladi ne treba se žuriti; može ih mirne duše provesti negdje tamo početkom veljače, sred najveće studeni, kad su komunikacije otežane, a tim i sudjelovanje seljačkih izbornika manje. Hoće li Tomašić tako dugo zavučti izbore, ne možemo reći, ali je činjenica da se sprema na ovu borbu u velikom stilu. Taj veliki njegov stil sastoji se, po receptu Khuenovu, u svakojakim progona i opozionalaca. Pravaši su prvi osjetili taj veliki stil, kad je Tomašić svrgnuo dva načelnika pravaša. Sada je došao red na načelnika varaždinskoga dra Magdića, koga je državno odvjetništvo obuzilo radi zlorabe uredovne vlasti, zločina potvore, smetanja javnog uredovanja i radi prekršaja lake tjelesne ozlede. Vladinovci telale, da će Tomašić u izborima proći sjajno. Od škotara slavonkih daju Tomašićevci tek dva opozicionim strankama. Nasuprot izgleda da će Tomašić izgubiti lepi broj i od ono malo mandata što imaju.

Stranka prava stupa s lijepim izgledima u borbu. Ujedinenjem pravaških strankava jačaju se pravaški redovi i pravašima koji bijahu u hrvatsko-srbskoj koaliciji, među njima više uglednih zagrebačkih građana. Pa i Lika, gdje su između pravaških strankava bili najnapetiji odnošaji, hvata se u kolo pravaške slege. Dr. Mile Starčević primio je u tom pismu brozovaj iz Otačca.

Srbski radikali drže se u ovim izborima prema ostalim strankama kao pravaši, to jest obvezuju se spriječiti svugdje izbor Tomašićevog kandidata, dočim u ostalom podržavaju si slobodne reči.

Kako „Narodna Obrana“ javlja, u Vinkovcima, gdje je prošli put bio biran vladinovac dr. Šišić, oporbene stranke prepuštaju onaj kotar pravašima.

O skupštini sokolskog saveza.

O ovoj su skupštini izašle u nekim novinama neke netočnosti. Tako i u „Hrvatskoj Kruni“ podkrala se pogriješka, kao da su izaslanici iz Dalmacije sazvali na dogovor obe stranke, a nije istina, nego je taj sastanak sazvaio inžinir Alaćević sam na svoju ruku, kako je on sam na sastanku izjavio. Gosp. Alaćević htio je da dodje do kompromisne listine, u kojoj bi u Caru bio i mladi Mazzura, ali ostali izaslanici, osobito izaslanik Krešimirove župe, izjavise se proti bud kakvom kompromisu.

Prvi parobrod u Zagrebu.

San zagrebačana evo je blizu svom ostvarenju. Sava se malo po malo regulira i evo je dne 14. ov. mj. Zagreb mogao vidjeti prvi put parobrod, koji nosi i njegovo ime. Parobrod „Zagreb“ ima da vrši službu kod regulacije Save, dug je 24 1/2 metra, širok 4 1/2 m., a ima motor koji razvija snagu od 180 konjskih sila te parobrod može da prevali u jedan sat 20 km. U središtu parobroda je jarbol, na njemu hrvatska troboja s nadpisom „Zagreb“.

Zagreb ima svoju budućnost na Savi, pa si onda možemo predstaviti veselje zagrebačana kad su mogli pozdraviti prvi parobrod.

Obćinski izbori.

Mješovito povjerenstvo ukinulo je izbor jednog vijećnika občine starigradske i dvaju vijećnika občine skradinski, a odbilo pritužbe prikazane proti izbornom postupanju občine splitske, ercegovačke, risanske, šoltanske, kistanjske i suštarke.

Gospodarski pregled.

Statistika industrije i arbura.

Zanimat će naše čitatelje razvoj ove grane industrije, koja je i u našem Šibeniku tako liepo zastupana. Jedna parizka znanstvena smotra računa da je god. 1910. karbura proizvedeno u cijelom svijetu 240.000 tona, a potrošeno 238.000 tona. Na prvom je mjestu zastupana Švedska i Norveška sa proizvodnjom od 50.000 tona, a sa potroškom od 5000 tona; zatim Sjedinjene Države Američke sa 40.000 odnosno 30.000 tona, Italija sa 30.000 i 22.000; Švicarska sa 30.000 i 5000; Francuzka sa 28.000 i 25.000; Austro-Ugarska sa 20.000 i 15.000; Španjolska i Portugalska sa 18.000 i 16.000; Njemačka sa 10.000 i 40.000; Kanada sa 10.000 i 8.000; Englezka sa 2.000 i 12.000; Argentina sa 1.600 i 5.000; Japan sa 800 i 500 tona. Ostale zemlje, koje nemaju nikakve proizvodnje karbura, potroše ga za 46.300 tona.

Sve 74 tvornice, u kojima se pravi karbur, rade sa snagom od 363.700 konjskih sila. Srednji godišnji potrošak je od 192.000 tona. Francuzka ima 12 tvornica sa 48.000 konjskih sila, koje bi mogle proizvoditi 50.000 tona na godinu, a proizvode mnogo manje. Švicarska ima također 12 tvornica sa 60.000 konjskih sila; Italija 9 sa 46.000; Austrija 6 sa 35.000 konjskih sila. Njemačka ima 5 tvornica, a proizvodi tek 10.000 tona, dočim je dobar konzument tako da je god. 1908. uvoz iznosio 28.600 tona. Švedska i Norveška imaju 8 tvornica sa 70.000 konjskih sila, a srednji godišnji proizvod od samih 35.000 tona; Englezka ima same 2 tvornice te uvozi do 10.000 tona iz škandinavskog poluotoka. Španjolska proizvodi popriekno 10.000 i isto toliko potroši. Sjedinjene Države Američke imaju same 2 tvornice. Japan ima jednu i tvornicu sa 10.000 konjskih sila, a potroši godišnje 1000 tona.

Jedna tona karbura stoji samu tvornicu u Francuzkoj 134 do 180 franka, dočim u Švedskoj i Norvečkoj ne premašuje 58 franka.

Rad Seoske Blagajne u Stankovcima.

Pišu nam iz Stankovaca: Naša Seoska Blagajna upravo krasno napreduje. Broji preko 170 članova i prava je blagodat biednim seljacima. Svojim uspješnim radom Blagajna je doferjala dotle, da je mogla sagraditi veliku zgradu za prostorije „Zadružnog Doma“, Hrvatska Čitaonica“ i „Pučke knjižnice“. Hvala zauzimanju upravitelja Blagajne, naša mladost moći će, mjesto večernjeg skitanja i igranja po krcinama, prolaziti vrijeme u „Čitaonici“ dobrim i korisnim štivom.

Tečajevi kod Zadružnog Saveza u Splitu.

Na 4 prosinca otvorit će se kod Zadružnog Saveza u Splitu tečaj za vodjenje

Seoskih Blagajna (Raiffeisenovog sistema), te će trajati do 9., a na 11 prosinca otvorit će se drugi tečaj, i to za vodjenje potrošno-obrtnih (konsumnih) zadruga i trajat će do 16 istog mjeseca.

Koliko na prvi, toliko na drugi tečaj bit će pripušteni samo oni prijavnici koji dokažu, da su se za sedmicu dana vježbali kod koje zadruge, članice istoga Saveza, pa će u svrhu svojjoj prijavi priložiti potvrdu odnosno zadrugu.

Tko želi pohadjati jedan od dvaju ovih tečajeva, ili eventualno oba, ima se prijaviti Savezu najdalje do 3. o. mj.

Iz grada i pokrajine.

Novo vijeće naše občine sastaje se 26. ov. mj. u dvorani občinske kuće na Poljani, da izabere novu občinsku upravu.

Pitanje vodovoda rek bi primiče se kraju. Načelnik dr. Krstelj polazi dojučice sedmice u Zadar da se sa mjerodavnim faktorima dogovori.

Na našem sudu. Zamjenik državnog odvjetnika dr. Uдови imenovan je državnim odvjetnikom i ostavljen ovdje. Čestitamo! Na mjesto umirovljenog prizivnog savjetnika Velečka dolazi zemaljski savjetnik Barbieri.

Dr. Miho Poduje, zamjenik državnog odvjetnika u Zadru, dodjeljen je do konca ove godine radi navale posla našem sudu. Promjene na Poglavarstvu. Kotarski povjerenik g. Josip Harvalik premješten je iz Šibenika u Hvar, a Josip Gutty iz Benkovca u Šibenik.

„Hrvatski Sokol“ priredjuje u nedjelju dne 19 studenoga druženju zabavu sa plesnim vjenčićem. Davat će se „Lažni barun“, komedija u čina, u kojoj sudjeluju: gđja. Medić, gđjice Sirovica, G. i D. Baričević, gg. Novak, Lušić, R. i F. Delfin, Bulat i Dellagiovanna. Svirat će društveni orhestar. Početak tačno u 7 sati večer.

Kolaudacija radnja na obali za ugljen. Danas u 9 sati na obali ugljena obavlja se povjerenstveno naličje za kolaudaciju električnih dizala i vratila za izkrcavanje ugljena.

Naknadno novačenje. Na 20. ov. mj. bit će kod g. k. kotarskog jamnog nadopunidenog zapovjedništva naknadno novačenje.

Centralno grijanje u bolnici i lučnici. Prekjučer, jučer i danas, u prisustvu prisjednika Zemaljskog Odbora dra Medina, obavlja se kolaudacija radnja za centralno grijanje.

Za glazbare. U Zagrebu je trgovački pomoćnik Alfred Braun izumio aparat za okretanje nota. Svaki glazbenik može nesmetano za vrijeme sviranja okretati note a da ne upotrebljuje ruke. Aparat je udešen za uporabu kod svakog glazbala te se može prvirštiti na stolici. Cijena 5 K.

Porez na kinematografe. Grad Rieka uvadja porez na kinematografe, po uzoru francuzkom, njemačkom i bečkom, i to tako da će svaka ulaznica biti oporezovana sa 2 do 4 pare. Na ovaj način užitak će riečka gradska blagajna do 20.000 K.

Premještaj jednog kotarskog poglavara. Iz Zadra javljaju, da će kotarski poglavar u Makarskoj Simoneli biti pozvan na namjestništvo, a u Makarsku ide namjestičtveni tajnik Benković.

Zadar bez vojničke glazbe. Kako je odredbom ministra rata pješačka pukovnija br. 22 premještena iz Zadra u Split, to se onamo mora seliti i vojnička glazba, što će zadržati, osobito ljeti, teško osjetiti.

Duhovne vježbe franjevac. Dne 19. ov. mj. počimlju u franjevačkom samostanu u Splitu na Dobrom duhovne vježbe, a trajat će se do 25. ov. mj.

Zadarski zidari. Primismo proglaš odbora „Zadarski zidari“, u kojemu se preporuča mladeži hrvatskoj u Zadru izključivo upotrebljavanje hrvatskog jezika svugdje, čitanje i širenje hrv. knjige i kupovanje svih potrebitina jedino u dućanima. U tu svrhu iznosi se nekoliko adresa hrvatskih trgovaca i obrtnika u Zadru kao: 1. Hrvatska knjižarnica Göszl; 2. Josip Quien („Trgoviste Zoraniću“) rubenina, ovratnice, rukavice, kišobrani, itd.; 3. Artur Kopani stakleni porculanski predmeti (ulica sv. Marije; 4. Jakov Pavić gotova odijela; 5.

Mate [Milković jestiva; 6. Petar Pilić rukotvorine; 7. Marko Lučić jestiva; 8. Gustav Červar brijačnica i prodaja parfumerije; 9. Vilim Fekežić postolarnica; 10. Mihovil Kolman krojačnica; 11. Frane Četinić postolarnica.

Čedomorac ju [Morpolači. Pišu nam iz Morpolače kod Benkovca: Od nekoliko godina malazi se u službi kod R. Tomaševića neka Stevanija Mandić iz Ivoševaca. Stevanija imala je odnošaje s nekim Kumazečom iz Žegara tako da je ostala noseća. Na 25 listopada ona je kod paše porodila čedo i zakopala ga bizu Bribirskih Mostina. Ali ona pučka „zaklela se zemlja raju — da se svake tajne znaju“ obistinila se i ovaj put. Po digao se glas po selu, da Stevanija bolestna leži. Dočuo to glavar Mate Miletić iz Stankovaca, posumnjao u njenu bolest, pozvao oružnika Vrlčić iz Pristega, da izlaze stvar. Njihovim nastojanjem Stevanija priznala je svoj zločin, te uapsena i predana sudu.

Sliedi na četvrtoj strani

Bolestni na plućima, na grlu,

- - na zaduhi - -

Tko hoće da se rieši plućnih bolesti ili grlobolje, pa i u težem stupnju, tko hoće da ozdravi od zaduhe, ma kako ona bila stara i činila se neizlječivom, neka se obrati na A. Wolffsky Berlin N. 37, Weissenburgerstrasse 79. Mnogobrojne zahvale daju jamstvo za uspjeh njegovog liječenja. — Knjižnice badava.

Oprez!

Društva „Papir Abadie“

Pošto se u posljednje vrijeme ponovile razne imitacije naših općepoznatih i obiljubljenih tuljića

RIZ ABADIE (Riz doré)

molimo naše p. n. mušterije, da paze točno na ime Abadie, koje se nastoji sa raznim drugim riečima nadopuniti. Mi opominjemo prije kupovine na lošu imitaciju, jer ćemo protiv imitacija sa svim sudskim sredstvima postupati.

DRUŠTVO „PAPIR ABADIE“

Marko Markovina

Split

— Telefon 93. —

Sklađište i Zastupstvo

Peći i šparherda,

- - - Eternita - - -

Cijeve, dimnjaka i pločica

: keramike :

Stakala prostih i ornamentalnih

Papendeka tankog i debeloga

Zahoda porculane i t. d.

- - - Hrvatska Tiskara - - -

(Dr. Krstelj i drugi) — ŠIBENIK

Izrađuje najmodernije

tiskarske radnje.

Kako da se uzdržim liepa?

Mnogo dražestno i liepo biće često je u neprilici sa svojom ljepotom. Ta neprilika s godinama raste i mlada dama grozom pomišlja na to, kako će se ne brzo morati i ona u antikvarijat. Biednica, a ništa laglje do uzdržati svoju ljepotu!

Velike glumice, koje kolikogod bile vrijedne umjetnice moraju da budu u istoj mjeri i ljepotice, preporučuju kao najbolje sredstvo za uzdržanje ljepote: spavanje. Ako hoćeš uzdržati svoju ljepotu, idi spavati svakako prije ponoći. San prije ponoći, san je ljepote. Slavljena francuska glumica Rejane kaže, da gospodje, koje se ne drže tog pravila, već u tridesetogodišnjem moraju pokoru činiti, jer gube svoju ljepotu i dražest, dočim one, koje redovito i sladko spavaju, uzdrže se svježe i cvatuće do 60 godine.

Ali, kako ćeš da uživaš san ljepote, ako si na večer prisiljena biti do kasna u društvu? A onda, koliko ima gospodja, koje nisu u tako sretnom položaju, da se u jutro mogu ispuvati! Mnoge od njih moraju na rad, mnoge opet dižu rano iz kreveta majčine dužnosti, da opreme djecu u školu.

Što dakle da činim, da se uzdržim liepa, a s ljepotom da uzdržim interes vjerenika ili supruge?

Imamo sredstvo koje je kadro nadoknaditi san ljepote. To vam je sredstvo: hrana. Gospodje, koje su primorane da oslanu na večer kasno, moraju na drugi način oporavljati svoje živce. Pita je on muzikarce, koji ne riedko čekaju piev kotoa a u jutro moraju na posao, i oni će vam reći, da spavanje nadoknade do brim i obilnim zalogaem. Zato porcije moraju biti veće nego u dane redovita života. Mlieko je upravo nepocjenivo hranivo sredstvo za ljepotu, te je shvatljivo, da gospodje posizu za njim obim rukama. I mesa mora se jesti više, jer meso daje snage i krvi.

Ne treba se mnogo ob dan naprezati. Šetnja na čistom zraku, bar od pol sata, veoma je dragocjena. Pri tom se udiše svjež zrak da se pluća oporave od onog što su noću u zagušljivoj dvorani nabrala, a preporučeno je kod šetnje pravilno disanje.

Kožu se mora osobito negovati. Dostajno je, kada dodješ sa zabave kući, da protares lice mašču i ne smiješ ga prati. Najgore je ugrijano lice prati. Tek u jutro moraš lice dobro oprati i pod-puno osušiti.

Ako napokon uzmeš jednu vruću kupelj, iza koje moraš neko vrijeme počivati, to će njega tiela biti takova da se nećeš imati bojati nabora i sjedina, već ćeš i u starijim godinama ostati liepa i interesantna.

Žene — porotnice.

I ovu novost dala nam je Amerika, zemlja nevjerovatnosti i ekcentričnosti. Sretno mjesto, koje je zapala čast da prvo primi žene za porotnike, jest Los Angeles u Kaliforniji, a nesretnik, kojemu su žene imale suditi, jest jedan mladić. Njegov zločin bio je u tome što bi se bio vozio na biciklu prebrzo.

Ovaj strašni zločinac bio je stavljen na velike muke, jer gospoda porotnici — pardon, gospodje porotnice — tako se razilazljahu u mnenjima, da se nisu mogle složiti povrh nijedne okolnosti, pa niti vrhu toga, gdje da objeduju. Predsjednik suda morao je sam izabrati mjesto gdje će objedovati, jer neke gospodje porotnice nisu imale ustrpljivosti da idu po dućanima kupovati.

Rezultat prve ženske porote bio je taj, da će se onaj obtuženi mladić morati podvri novim mukama i to pred mužkom porotom.

Hrvati!

Sjećajte se Družbe

SS. Ćirila i Metoda.

Pokućstvo

solidno i ukusne izradbe može se dobiti uz veoma nizke cijene samo kod dobro poznate trgovine

A. DELFIN, Šibenik.

tapetarska i devoodjelna radionica

Uspješno se oglašuje

u „Hrvatskoj Rieči“

Jeste li bolesni?

Badava

saobćujem svakome, kako sam ja od dugogodišnje bolesti na plućima (sušice, upale grla i zadnje) ozdravila. Ne tražim za to nikakove odštete. Činim to samo, pošto sam za moje bolesti, kada su svi za me bili izgubili svaku nadu, bila odlučila, ako nadjem sredstvo mom spasu, da to objavim na moj trošak u svim novinama. Gospodja F. Krizek, Prag II. — Br. 2007. (Česka). —

Grubišić & Comp. u Šibeniku

Odpravnništvo i stovarište za umjetno gnojivo
CALCIUMCIANAMID-A
(Societá anonima per la utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia).
Upute i razjašnjenja o uporabi na zahtjev badava i franco.

Vrućina i žedja ...

Oslabljen i umoran

postane svaki, koji si u vrućim danima gasi žedju sa vinom ili pivom.

Veselje za rad i jakost

očuva si pak svaki, tko popije za ugašenje žedje čašu ohladjene kave „ENRILO“.

Ovaj „Enriilo“ zavrtetak se pripravlja na posve jednostavni način. Uzmi u 1 litru vode 2 pune žličice (10 grama) „Frankovoga“ kavinog nadomjestka „ENRILO“, pusti to 5 časa dobro kuhati; kod 1. vrijetnja 1 put izmješaj, pusti zatim 3 časa, da se staloži, odij zavrtetak, pridometni nešto sladora, te pusti, da se sve to ohladi.

1 litra te ukusne kave „ENRILO“ stoji sladorom zajedno samo

2-3 p.

Ako se sa mliekom

gorka pije, jest kava „ENRILO“ (6 grama na 1/4 litre vode) izvrstan zajutrak, a takodjer i večera

Ova kava „ENRILO“ proizvadjaa se jedino u tvornici HENRIKA FRANCKA SINOVI U ZAGREBU, a dobiva se u svakoj trgovini špecerajske robe.

POZOR RODOLJUBI!

Zahtjevajte posvudje naše igraće karte

„PRIMORKA“

Prva slavenska tvornica igraćih karata u Ljubljani.

„DALMATIA“

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

uzdržava od 1. maja 1911. sljedeće glavne prupe:

Trst—Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati posl. odne povrtak svake subote u 6 sati prije podne.

Trst—Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslie podne; povrtak svake sriede u 6 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslie podne; povrtak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslie podne povrtak u ponedjeljak u 6 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska)
Polazak iz Trstasvake sriede u 5 poslie podne; povrtak u utorak u 6 sati prije podne.

Trst—Metković D (trgovačka)
polazak iz Trsta svake nedjelje u 3 sata pr. pod. povrtak svake nedjelje u 2.30 poslie podne.

Trst—Vis (trgovačka)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslie podne povrtak svaki četvrtak 8.30 prije podne.

INSAM & PRIMOTH

St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utemeljeno godine 1820.

Više puta nagradjeno.

Āiparske radnje iz drveta za crkve

Kipovi svetaca, oltari, propovjedao nice križni putevi, razpela, jaslice itd.

Katalog uzoraka s cijenama daje se badava.

Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa skrinjom, ne plaća naručitelj.

Papir i tuljei za cigarete
ABADIE
PARIS
Dobiva se u svim trafikama

Kako da se očuvamo od želudačne bolesti?

Sa želudačnom bolesti u današnje vrijeme jako mnogo ljudi boluje, a da se tome predusretno preporučam u zgodno doba uporabu

Dra. ENGEL'schen NECTAR

koji okrepljuje želudac i omogućuje dobru probavu, te čini svakoga podpuno zdravim. Tko dakle želi očuvati svoje zdravlje do najviše starosti, neka upotrebljava izvrstno i hvalevredno sredstvo:

Dra. Engel'schen Nectar

Ovaj izvrstni Nectar pronadjen je od soka iz raznih bilina pa miešan sa dobrim vinom. Djeluje svojim sadržajem na svježost, jakost i probavu. Osim toga je izvrstan liqueur za želudac, odnosno želudačno vino i nema nikakve škodljive posljedice. Zdravi i bolesni mogu za poboljšanje zdravlja upotrebljavati. Nectar djeluje kod probave i prouzročuje pravljenje sokova.

Preporuča se osobito za one

Dra. Engel'schen Nectar

koji žele imati podpuno zdrav želudac. Nectar je izvrstno sredstvo proti želudačnom kataru, grčevima, boli i slaboj probavi ili sluzi. Isto tako NECTAR odstranjuje začepljenje, ukoećenost, kolikni srčani kucavici, a daje mnogo bolju miroću, tek i ugodno spavanje, dočim bezsanicu, glavobolju i nervoznost uništava. Usled svoga djelovanja, NECTAR na daleko uživa dobar glas, NECTAR djeluje da si krjepak i veselo.

NECTAR se dobiva u bocama za 3 i 4 K u ljekarnama Šibenika, Sinja, Skradina, Drniša, Tiesna, Biograda na moru, Velike Knina, Zadra, Benkovca, Kaštelstarog, Splita te u svim većim i manjim mjestima Dalmacije i u cijeloj Austro-Ugarskoj. Također razasijaju ljekarne u Šibeniku 3 i više boca „Nectar-a“ po originalnoj cieni u sva mjesta Austro-Ugarske.

Čuvajte se patvorenja!

Zahtjevajte samo izključivo

Dra. Engel'schen Nectar

Ma NECTAR nije nikakova lajna. Sadržina mu je: Sinos 300, vinsto testa 150, malinov sok 100, crveno vino 100, sok od jagoda 100, sok od trešanja 200, stoltnik 30, sumak jagoda 30, palina 30, koromač, anis, ostroperac i drugo korisno po 10, pomiješane sve skupe.

Širite „Hrvatsku Rieč“!

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU

DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K

PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČKI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTU KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBLAVJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMAJU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBLAVLJUJU SE BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA. REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLATNO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA

ANTE ZORIĆ - ŠIBENIK - (DALMACIJA).

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima Izradjuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Cijene su vrlo umjerene, te domaći potrošioći ne će imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe se iz vana.

-- NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. --

LJEPOTA i UMILJATO LICE postizava se kroz uporabu

AACHENER - THERMALOVOG SAPUNA

koji je ujedno najbolje sredstvo za očuvanje proti kožnoj bolesti

Dobiva se samo kod braće M. V. ŠKUBANJA — ŠIBENIK (Dalmacija).

Cijena jest za komade od I-e vrsti K 2-40
" " " " II-e " " 1-60

Cijena jest za komade od III-e vrsti K 1-40
" " " " IV-e " " —80

PRIJE UPORABE

POSLE UPORABE